

**19 SERİ NO.LU KURUMLAR VERGİSİ GENEL TEBLİĞ TASLAĞI
VE TCMB UYGULAMA TALİMATLARI ÇERÇEVESİNDE KUR
KORUMALI HESAPLARA VERGİ İSTİSNASI UYGULAMASINA
İLİŞKİN DETAYLAR**

**Sirküler No: 2022/26
İstanbul 07.02.2022**

Resmi Gazetede yayımlanan 7352 sayılı Kanun ile **Yabancı Paraların ve Altın Hesaplarının Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına** dönüştürülmesinden elde edilen kazançlara vergi istisnası getirilmesine ilişkin yasal düzenlemeler getirilmiş, ayrıca, TCMB Tebliği ve Uygulama Talimatlarında söz konusu hesap sahiplerine sağlanacak desteğe ilişkin usul ve esaslar belirtilmiştir.

Diğer taraftan; GİB internet sitesinde yayımlanan **19 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğ Taslağı**'nda konuya ilişkin açıklamalarla birlikte çok sayıda örnekler yer almaktadır.

Bu kapsamda; söz konusu hesaplarla ilgili açıklamalar özet bilgi ve örneklerle birlikte aşağıda bölümler halinde sunulmuştur.

1) Kur Korumalı Hesaplara Dönüşüm Koşulları:

TCMB tarafından yayımlanan;

-Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında (2021/14) sayılı Tebliğ ve ayrıca, bu Tebliğe İlişkin Uygulama Talimatında;

✓ *Yurt içi yerleşik gerçek kişilerin 20.12.2021 tarihinde yurt içindeki ve yurt dışındaki hesaplarında,*

✓ *Yurt içi yerleşik tüzel kişilerin ise*

i. *31.12.2021 tarihinde yurt içindeki hesaplarında,*

ii. *31.12.2021 tarihli bilançolarında yer alan, ancak yurt dışı banka hesaplarında*

mevcut olan ABD doları, Euro ve İngiliz Sterlini cinsinden döviz tevdiat hesabı ve döviz cinsinden katılım fonu hesabı bakiyeleri, hesap sahibinin talep etmesi halinde dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilir.

- **Altın Hesaplarından Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında (2021/16) sayılı Tebliğ** ve ayrıca, bu Tebliğe İlişkin Uygulama Talimatında;

- ✓ *Yurt içi yerleşik gerçek kişilerin 28.12.2021 tarihi itibariyle yurt içindeki ve yurt dışındaki altın hesapları,*
- ✓
- ✓ *Yurt içi yerleşik tüzel kişilerin ise*

- i. **31.12.2021 tarihi itibariyle yurt içindeki altın hesapları,**
- ii. **31.12.2021 tarihli bilançolarında yer alan, ancak yurt dışındaki bankalar nezdinde mevcut olan altın hesapları,**
- iii. **31.12.2021 tarihinden sonra açılacak işlenmiş altın karşılığı altın hesabı bakiyeleri,**
- iv. **31.12.2021 tarihinden sonra açılacak hurda altın karşılığı altın hesabı bakiyeleri hesap bakiyeleri**

sahibinin talep etmesi halinde dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilebilecektir.

2) Kur Korumalı Hesaplarının Nitelikleri:

TCMB tarafından yayımlanan **Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında (2021/14) ve (2021/16) sayılı Tebliğ** uyarınca; Bankalar tarafından açılacak **Yabancı Paraların ve Altın Hesaplarının Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşüm** hesapları;

- ✓ *Yurt içi yerleşik gerçek kişiler için 3 ay, 6 ay ve 1 yıl,*
- ✓ *Yurt içi yerleşik tüzel kişiler için 6 ay ve 1 yıl,*

vadeli olarak açılacaktır.

Bankalar ve TCMB tarafından belirlenen mali kuruluşlar uygulamaya dâhil değildir.

3) Vergi İstisnasından Yararlanacak Mükellefler:

Kurumlar vergisi mükellefleri ile aynı şartlarla geçerli olmak üzere bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükellefleri Kanunla getirilen istisnadan yararlanabileceklerdir.

Ancak; TCMB Tebliğinde Bankalar ve TCMB tarafından belirlenen mali kuruluşlar kur korumalı hesap uygulaması dışında tutulduğundan, istisnadan yararlanacak mükellef grubuna dâhil edilmemesi gerekecektir.

4) İstisnanın Kapsamı:

Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen "Geçici 14' üncü Madde" ile TL mevduata dönüşümdeki kur farkı ve altın kazançlarına kurumlar vergisi istisnası getirilmiş olup, konuya ilişkin açıklamalar aşağıda yer almaktadır:

A) Yabancı Paraların TL Mevduat ve Katılım Hesaplarında Çevrilmesinde İstisna Uygulaması:

Kurumların **31.12.2021** tarihli bilançolarında bulunan yabancı paralarını, **17 Şubat 2022 tarihine kadar** TL'ye çevirerek, en az 3 ay vadeli (TCMB Tebliğlerinde 6 ay) TL mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri halinde;

- I. **01.10.2021-31.12.2021 tarihleri arasında dönem sonu değerlemesinden kaynaklanan kur farkı kazançları,**
- II. **Dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere vade sonunda oluşan faiz ve kâr payları ile diğer kazançları,**

2021 yılı kurumlar vergisi matrahına dâhil edilmeyecektir.

Ancak; 17.02.2022 tarihinden açılan hesapları 2021 yılı Kurumlar Vergisi istisnasından yararlanamayacaktır.

2)2022 Yılında İstisna Uygulaması:

Kurumların **31.12.2021** tarihli bilançolarında bulunan yabancı paralarını, **2022 sonuna kadar** TL'ye çevirerek, en az 3 ay vadeli (TCMB Tebliğlerinde 6 ay) TL mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri halinde;

- I. **Geçici vergi dönemi sonu değerlemesi ile yabancı paranın TL'ye çevrildiği tarih arasında oluşan kur farkı kazançları,**
- II. **Dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançları,**

2022 yılı Kurumlar Vergisinden (2022 yılı KV oranı %23'tür) istisna edilecektir.

Kazançlarını bilanço esasına göre tespit eden gelir vergisi mükellefleri de aynı şartlarla 2021 ve 2022 yılları ile ilgili bu istisnadan yararlanabilecektir.

B) Altın Hesabı Bakiyelerinin TL Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümü Halinde Uygulanacak İstisna:

Kurumların 31.12.2021 tarihli bilançolarında yer alan altın hesabı bakiyelerini,

- 31.12.2021 tarihinden sonra açılacak **işlenmiş altın karşılığı** altın hesabı bakiyelerini,
- 31.12.2021 tarihinden sonra açılacak **hurda altın karşılığı** altın hesabı bakiyelerini

2022 yılı sonuna kadar TL'ye çevirerek en az 3 ay vadeli (TCMB Tebliğlerinde 6 ay) mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda;

- I. Geçici vergi dönemi sonu değerlemesi ile yabancı paranın TL'ye çevrildiği tarih arasında oluşan kur farkı kazançları,
- II. Dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançları,

2022 yılı Kurumlar Vergisi matrahına dâhil edilmeyecektir.

Kazançlarını bilanço esasına göre tespit eden gelir vergisi mükellefleri de aynı şartlarla bu istisnadan yararlanabilecektir.

C) 7352 Kanununla Getirilen Düzenlemelerde TCMB Tebliği ve Uygulama Talimatlarına Göre Belirsizlik ve Uyumsuzluklar

1) İstisna Düzenlemesinden Yararlanabilmek İçin Açılacak TL Mevduat ve Katılım Hesabının Asgari Süresi:

TCMB Tebliği (2021/14) ve (2021/16) uyarınca; YP ve Altın Hesaplarından Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşüm hesapları;

- ✓ Yurt içi yerleşik **gerçek** kişiler için **3 ay, 6, ay ve 1 yıl,**
- ✓ Yurt içi yerleşik **tüzel** kişiler için **6 ay ve 1 yıl,**

vadeli olarak açılacaktır.

Buna karşılık; 7352 sayılı Kanun ile getirilen düzenlemede, herhangi bir ayırım yapılmaksızın, istisnadan yararlanabilmek için en az 3 ay vadeli kur korumalı hesap açılması yeterli görülmüştür.

Diğer taraftan; TCMB Tebliği ile uyuşmayan bu konuya Tebliğ Taslağında da değinilmediği gibi, uygulamaya ilişkin verilen örneklerde 6 ay vade kullanılmıştır.

2 Hangi YP Hesaplardan Dönüşüm Yapılarak TL Mevduat ve Katılım Hesapları Açılabileceği:

TCMB Tebliğlerinde; ABD doları, Euro ve İngiliz Sterlini cinsinden döviz tevdiat hesabı ve katılım fonu hesabı bakiyelerinin TL'ye çevrilerek kur korumalı hesapları açılacağı açık olarak belirtilmekle birlikte, gerek Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen 14' üncü maddede gerekse Tebliğ Taslağında bu konuya yer verilmemiştir.

Bu durumda; ABD doları, Euro ve İngiliz Sterlini cinsinden olmayan döviz tevdiat ve katılım fonu hesaplarının istisnaya dâhil olamayacağı sonucuna ulaşılmaktadır.

3) İstisna Düzenlemesinden Yararlanamayacak Mükellefler:

Bankalar ve TCMB tarafından belirlenen mali kuruluşların kur korumalı mevduat hesabı uygulamasına dâhil olmadığı TCMB Tebliğlerinde yer almaktadır.

Buna karşılık; 7352 sayılı Kanun düzenlemesi ve Tebliğ Taslağında, hangi mükellef veya mükellef gruplarının istisna kapsamına girmediğine dair herhangi bir açıklama bulunmamaktadır.

D) İstisna Uygulaması:

a) 2021 Yılında Uygulanacak İstisna:

Örnek:

CK Anonim Şirketi'nin 31.12.2021 tarihli bilançosunda 1.000.000 USD kayıtlıdır.

Firmanın 07.07.2021 tarihinde döviz tevdiat hesabına giren bu tutarın 17.02.2022 tarihine kadar TL'ye dönüştürülerek, 6 ay vadeli olarak açılan TL mevduat hesabında tutulması halinde, kurumlar vergisi avantajı şöyle olacaktır:

- ◆ 01.10.2021 tarihli TCMB kuru: 1USD: 8,8785 TL
- ◆ 01.10.2021 tarihindeki TL karşılığı: **8.878.500 TL**
- ◆ 31.12.2021 tarihli TCMB kuru: 1 USD :12,9775 TL
- ◆ 31.12.2021 tarihindeki TL karşılığı: **12.977.500 TL**
- ◆ 01.10.2021-31.12.2021 Kur Farkı geliri: 4.099.000 TL

Vergi avantajı (4.099.000*0,25) = 1.024.750)

Ayrıca;

- ✓ TL'ye dönüştürülen döviz tevdiat hesabına dönem sonunda tahakkuk ettirilen faizin TL karşılığı olan tutar,
- ✓ 01.01.2022 tarihi ile TL mevduat hesabının açıldığı tarihe kadar olan döneme ilişki kur farkı kazancı

istisnaya dâhil edilecektir.

Diğer taraftan; 1 Ekim 2021 tarihinden önceki dönemlere ait dönem sonu kur değerlemelerinden kaynaklanan kur artış kazançları istisna kapsamına girmemektedir.

a) 2022 Yılında Uygulanacak İstisna:

Kurumların **31.12.2021** tarihli bilançolarında bulunan yabancı paralarını, 2022 yılı sonuna kadar dönüşüm kuru üzerinden TL'ye çevirerek, TCMB Tebliğlerine göre en az 6 ay vadeli TL mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri halinde;

- III. Geçici vergi dönemi sonu değerlemesi ile yabancı paranın TL'ye çevrildiği tarih arasında oluşan kur farkı kazançları,
- IV. Dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançları,

2022 yılı Kurumlar Vergisinden (2022 yılı KV oranı %23'tür) istisna edilecektir.

(aynı şartlarla geçerli olmak üzere bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükellefleri dâhil

Diğer taraftan; TL dönüşüm hesabının 17.02.2022 tarihinden sonra açılması durumunda, 01.10.2021-31.12.2021 dönemi arasındaki kur artış kazançları istisna kapsamına girmeyeceğinden 2021 yılı Kurumlar Vergisine tabi olacaktır.

c) Altın Hesabı Bakiyelerinin TL Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümü Halinde Uygulanacak İstisna:

Kurumların (aynı şartlarla geçerli olmak üzere bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükellefleri dahil);

- o 31.12.2021 tarihli bilançolarında yer alan altın hesabı bakiyelerini,*
- o 31.12.2021 tarihinden sonra açılacak **işlenmiş altın karşılığı** altın hesabı bakiyelerini,*
- o 31.12.2021 tarihinden sonra açılacak **hurda altın karşılığı** altın hesabı bakiyelerini*

2022 yılı sonuna kadar dönüşüm fiyatı üzerinden TL'ye çevirerek en az 3 ay vadeli mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda;

- III. Geçici vergi dönemi sonu değerlemesi ile yabancı paranın TL'ye çevrildiği tarih arasında oluşan kur farkı kazançları,*
- IV. Dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançları,*

2022 yılı Kurumlar Vergisi matrahına dahil edilmeyecektir.

İstisnanın uygulanabilmesi için, altın varlıklarının 2022 yılı sonuna kadar dönüşüm fiyatı üzerinden Türk Lirasına çevrilmesi ve bu suretle elde edilen Türk Lirası varlıkların Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirilmesi gerekmektedir.

E) Diğer Konular:

Kurumlar Vergisi istisnasından yararlanmak için yukarıdaki bölümlerde açıklandığı şekilde açılan TL mevduat ve katılma hesaplarına dönüştürülen YP tutarı, mükelleflerin 31.12.2021 tarihli bilançolarda kayıtlı tutarları aşamayacaktır.

Örneğin; 31.12.2021 tarihli bilançosunda 800.000 USD bulunan bir mükellef, 05.01.2022 tarihinde 300.000 USD ithalat bedeli ödemesi yapmış ise 31.12.2021 tarihli bilançosunda 800.000 USD olmasına rağmen TL'ye dönüştürülecek tutar 500.000 USD ile sınırlı olacaktır.

Aynı şekilde, 31.12.2021 tarihinden sonra yatırılan tutarlar da istisna kapsamında dönüşüme tabi olamayacaktır.

TL mevduat ve katılma hesaplarından vadeden önce çekim yapılması durumunda, istisnadan yararlanılan tutarlar nedeniyle tahakkuk ettirilmeyen vergiler, vergi ziyai cezası (1kat) kesilerek gecikme faiziyle (aylık %1, 6) birlikte tahsil olunur.

Tekrar döviz alındığında ise (Binde 2) Kambiyo Muamele Vergisi ödenir.

Diğer taraftan; TL'ye dönüşüm sırasında ortaya çıkan kur farkı zararlarının Kurumlar Vergisi matrahından indirilmesi, Şirkette aynı anda YP kredisi varsa kur giderleri ve tahakkuk eden faizlerinin de gider kaydedilmesi mümkün görülmektedir.

Yukarıda bölümler halinde bilgi verilen konular hakkında daha geniş açıklama ve örnekler için **19 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğ Taslağı** incelenmelidir.

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımızla.

Arkan Ergin Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.
Member of RSM International